

Verlag Werkbezoek gemeenten Houten en Nieuwegein

Datum: 16 februari 2021

Tijdstip: 14.00 – 15.30 uur

Locatie: Digitaal (via teams)

Deelnemers

Colleges B&W gemeenten Houten (m.u.v. wethouder Bos) en Nieuwegein en college HDSR

Kennismaking

De bestuurders werken al wel regelmatig samen, maar dit was de eerste formele kennismaking tussen de drie voltallige Colleges na de verkiezingen in 2019. De kennismaking was informeel en prettig.

Huidige samenwerking in bestuurlijke netwerken en projecten

Er zijn veel netwerken waarin het waterschap en de gemeenten elkaar tegen komen. Deze netwerken gaan over ruimte (o.a. wonen, opgaven landelijk gebied, duurzame toekomst). Volgens HDSR zijn veel opgaven niet alleen meer op te lossen in het watersysteem, maar zijn 'watervriendelijke' keuzes in de ruimtelijke ontwikkelingen en gesprekken met de bewoners en bedrijven ook cruciaal. Een actueel voorbeeld is de discussie over Rijnenburg. Goede voorbeelden van samenwerking zijn het Netwerk water en klimaat, RBO West, U16/REP en Groen groeit mee. De bestuurders geven aan dat het belangrijk is dat we elkaar blijven spreken en ontmoeten aan deze bestuurlijke tafels. Vervolgens presenteert HDSR twee voorbeeldprojecten:

Park Oudegein (Nieuwegein)

Als eerste project staat het park Oudegein centraal. Dit project is tot stand gekomen door financiering vanuit impuls gelden. De aanleiding van dit project was dat het park niet goed meer kon afwateren richting de Doorslag. De Doorslag functioneert ook in het KWA-traject (klimaatbestendige Water Aanvoer). Het waterschap heeft toen samen met Nieuwegein gekeken naar oplossingen, waaronder het verplaatsen van het gemaal en het herstellen van een oude poldermolen. Ook zijn watergangen in het park aangepakt. Het initiatief verdient ook respect vanwege het feit dat het op initiatief van bewoners, namelijk de werkgroep poldermolen Oudegein, tot stand is gekomen.

Polder Blokhoven

Met dit project is waterberging op het eiland van Schalkwijk gerealiseerd, in combinatie met een verbetering van de biodiversiteit, de stand van de weidevogels en versterking van cultuurhistorische waarde. Met het project kan inundatie van de nieuwe Hollandse waterlinie laten zien. Het gebied is nu een mooi natuurgebied geworden en verdient het om een 'prijs' te winnen.

Visie op toekomstige samenwerking

Er is gesproken over het belang van samenwerken tussen onze organisaties. Maatschappelijke opgaven worden steeds complexer en daarmee groeit het belang van integraal werken. Ook de Omgevingswet vraagt ons om steeds meer samen als één overheid te werken. HDSR heeft hiervoor een wateragenda en waterpraatkaart ontwikkeld.

Innovatie

Als reactie geven de gemeenten aan dat zij de rol van het waterschap niet als 'bemoeien' zien. In de aanpak van een toekomstbestendig watersysteem missen zij een innovatiestrategie. Een mooi voorbeeld hiervan is het TKI-project in de binnenstad van Nieuwegein. HDSR geeft aan innovatie binnen het Waterbeheerprogramma mee te nemen.

Aandachtspunt bij samenwerken is om goed te kijken naar wat het oplevert. HDSR kan gemeenten helpen als het gaat om ruimtelijke inrichting. De waterpraatkaart vinden de gemeenten interessant. Deze is in te zetten bij de ruimtelijke koers en ontwikkeling van het Kromme Rijngebied (hoe kunnen we het tussenliggende landschap tussen Houten en Bunnik inrichten)?

Ruimtelijke plannen

HDSR vraagt zich af in hoeverre water een rol speelt bij inbreiding, bijvoorbeeld ten aanzien van opgaven gezond water en Klimaatadaptatie. Volgens de gemeenten kunnen we dit doen door de openbare ruimte anders in te richten met meer groen en blauw. Binnen de ruimtelijke koers (Houten) en Omgevingsvisie (Nieuwegein) is hier al veel aandacht voor. Over het algemeen is de conclusie dat gemeenten en HDSR elkaar goed weten te vinden bij ruimtelijke plannen. Dit kan wel schuren bij grotere belangen, zoals de KWA in Nieuwegein. Dit geldt ook voor samenwerking rond de Omgevingsvisie en het project betere buurten. Een belangrijke opgave die nog niet is genoemd is de energieopgave. Mogelijk kan HDSR hier een rol inspelen vanwege de aanwezigheid van de rwzi in Houten.

Waterkwaliteit

Verder concluderen de deelnemers dat er over het algemeen nog weinig aandacht is voor waterkwaliteit in stedelijk gebied. HDSR licht toe te werken aan een nieuw programma waterkwaliteit 2022-2027. Daarin krijgt overig water in de stad veel aandacht. Samen met gemeenten bekijkt HDSR hoe zij het watersysteem kan verbeteren. Belangrijk is om dit ook koppelen aan waterkwaliteit (uitkomsten klimaatstresstest). Kortom, kan een kwantitatief knelpunt worden opgelost met een kwalitatieve verbetering? Hierin moeten we ook de financiële verdeling bespreken.

Waterbewustzijn

Het is belangrijk om richting inwoners aan te geven wat wel en niet kan. Een bui van bijvoorbeeld 140 mm in een paar uur kan het riool niet aan. Een riolsysteem is ontworpen op een afvoercapaciteit van 20/30 mm per uur, daarna is de tijdelijke opslag van regenwater op straat een geaccepteerd gegeven. Water op straat hoort er in dat soort extreme situatie bij. Water op straat moet daar wel blijven en mag geen schade in panden veroorzaken. Het is belangrijk om inwoners aan de voorkant mee te nemen in deze visie. Dat laat de discussie rond de energietransitie ook zien. Een voorbeeld is dat we wateropvang onder parkeerplaatsen of tijdelijk in groenvoorzieningen beter 'zichtbaar' kunnen maken voor het publiek. Ook is het belangrijk om aan te geven wat bewoners zelf kunnen doen om een positieve bijdrage te leveren door hun terrein minimaal te verharden en groen te houden.

Stimuleringsregelingen

HDSR licht de bestaande stimuleringsregelingen toe. De gemeenten maken de afgelopen jaren al veelvuldig gebruik van de impulsregeling klimaatadaptatie in de stad. Het voornemen van HDSR is om het budget voor bewonersinitiatieven te verdubbelen naar 200.000 per jaar. De deelnemers concluderen dat we deze subsidieregeling via de websites van de gemeenten beter onder de aandacht kunnen brengen en we dubbele regelingen vanuit gemeenten en waterschap moeten voorkomen. Ook is het belangrijk om LIFE subsidies (klimaatprojecten) goed in de gaten te houden en indien mogelijk hierin samen op te trekken.

In het kader van het project 900 jaar waterbeheer in 2022 is timing belangrijk vanwege de gemeenteraadsverkiezingen.

Vervolgafpraak

Deelnemers spreken af om, zodra het mogelijk is, een fysieke excursie te organiseren rond een bepaald thema. HDSR neemt hiervoor het initiatief.

Rondvraag en sluiting

Tijdens de rondvraag komen de volgende zaken aan de orde.

- HDSR organiseert op 2,3,4 juni een Dijk Drie Daagse over de Sterke Lekdijk om met bewoners in gesprek te gaan over wat zij belangrijk vinden. Alle bestuurders zijn van harte welkom.
- Met een aantal zaken kunnen we op korte termijn aan de slag: o.a. inrichting openbare ruimte, meer aandacht voor bestaande wijken, duidelijker communiceren wat wel en niet kan naar bewoners en het creëren van waterbewustzijn.
- Onderwerpen die gemeenten en HDSR samen kunnen oppakken gaan we samen op een A4 te zetten. Dit overzicht kan wellicht als basis dienen voor een strategische agenda.
- HDSR dankt alle aanwezigen voor hun deelname en kijkt uit naar verder voorzetting van de goede samenwerking.